

Η ΕΛΠΙΣ.

Ἦτο νύξ· ὁ ῥύαξ ἐλάλει κρυφίους τόνους μετὰ τῆς αὔρας, ἥτις ἐλαφρῶς ἀπὸ τῶν ἐναντι χιονοβριθῶν ὀρέων προσπνεύουσα, ἀφήρπαζεν ἀπὸ τῶν λειμῶνων ὅθεν διήρχετο τὰ τῶν ἀνθέων ἀρώματα ὡς τοῦ ἐν νυκτὶ κατερχομένου φύλακος ἀγγέλου ἢ ἀερώδης πτέρυξ ἀναρπάξει ταχὺ πρὸς τὸν Πλάστην τὸ μυρίπνου νέφος τοῦ ἐν ἀγνῇ καρδίᾳ καιομένου λιθάνου τῆς προσευχῆς. Καὶ παρὰ τὴν ὄχθην, ἀντιμέτωπος πρὸς τὰς πνοὰς αἵτινες τὴν λυτὴν αὐτῆς κόμην ἀνερίπιζον καὶ ἐκόλπουν τὸν κυματόεντα πέπλον, ἐκάθητο μονάζουσα ἡ εὐώπις Ἀμαρυλλίς.

Ἡ νύξ ἔχει μαγεῖαν ἰδιάζουσαν τὴν βαθεῖαν αὐτῆς σιγὴν τὴν μυστηριώδους μεγαλείου πλήρη εὐρίσκει εὐνοῦν ὁ χαίρων ἵνα ἐμπιστευσηται αὐτῇ τοὺς ζωηροὺς παλμούς, οὓς ἐν αὐτῷ ζωπουροῦσιν οἱ χρυσολαμπεῖς τῆς ἰδανικότητος ὄνειροι· ὁ τεθλιμμένος γλυκεῖαν μάρτυρα τοῦ μυχοῦ ἀλγους του καὶ ὁ τυφλὸς σύντροφον συμπαθεστέραν τῆς εἴρωνος ἡλιοστεφοῦς ἡμέρας, ἥτις σκώπτει αὐτὸν διὰ τοῦ ἀπλέτου φωτός της.

Ἄλλὰ τίς ἐν τῷ σκότει θροεῖ τὰ δροσώδη φυλλώματα ἀρυπνίζων τοὺς ἐν αὐτοῖς καθεύδοντας πτερωτοὺς αἰδοῦς; Εἶναι ὁ Μυρτίλος, ὁ νυκτίφιλος νεανίας ὀσιεῖς κρατῶν τὴν κιθάραν αὐτοῦ ἐξῆλθε τοῦ παρακειμένου οἰκίσκου, κισσοστεφοῦς καὶ γλαφυροῦ ὡσεὶ ἦν Δρυάδων ἐνδιαίτημα, ἐν ἀτενίσῃ τὸ χρούσειον φάος τῆς Ἀφρογενείας καὶ ἀρμόση γλυκεῖαν ὠδὴν πρὸς τὸν φλοῖσθον τοῦ ῥύακος. Ἰδοὺ προσβλέπει παρ' αὐτὸν μελανεῖμονα ἀκίνητοῦσαν μορφήν· μὴ ἄρα εἶναι ἡ Ἥχώ, ἡ ἀερόμορφος Νύμφη, λιπούσα τὴν ἐν τῷ ἄλλοι φυλλοσκέπαστον κλίνην αὐτῆς;

Οὐχί, εἶναι ἡ Ἀμαρυλλίς.

— Ἀμαρυλλίς, γλυκεῖα παρθένε, χαίρει· ἐξῆλθες καὶ σὺ ἵνα ἴδῃς τὸν καθρομέτωπον ἀστροβριθῆ αἰθέρα, ἵνα ἄσῃς εὐθυμον ἄσμα ὡς ὁ αἰθεροπλάνης κορυδαλός;

— Οὐχί· ἐξῆλθον ἵνα κλαύσω· ἡ νύξ εἶναι ἀδελφὴ τῆς θλίψεως· ὅταν ὁ βίος ῥέῃ θολὸς πρὸς τὴν ἀναμένουσαν αὐτὸν βαθεῖαν ἄβυσσον ὡς ὁ ῥύαξ οὗτος ὁ ἀλαμπής, ὁ σιγηλὸς καὶ ἀενάως βαίνων πρὸς τὸν ἀπληστον ποτήρα ὠκεανόν, ὅτε τὸν ἐπ' αὐτὸν ἀπλούμενον ὀρίζοντα οὐδεὶς φωτίζει ἥλιος χαρᾶς, ὁ τάλας θνητὸς ποθεῖ τὴν νύκτα ἵνα διηγήσῃται αὐτῇ τοὺς στόνους τοῦ καὶ ραντίζει διὰ τῶν δακρῶν αὐτοῦ τὰ χθκαλὰ τῆς γῆς ἀνθύλλια· μὴ δὲν ἐσπῶνται ὅταν ἐξογκωσθῶσι τὰ νέφη εἰς ὑετοῦ ραγδαία δάκρυα;

— Οὐχί! ἴσως εἶπες, τάλαινα Ἀμαρυλλίς, κόρη ὁμοῖα τῇ Φοίβῃ ὅτε ἐν μετοπωρινῇ νυκτὶ περιβάλλῃ αὐτὴν σκοτόεν νέφος ὡς πέπλος χήρας μελάμπυτος, κόρη, ἦν ἀντὶ τῶν ῥόδων τῆς Ἥθης στεφανοῦσι τὰ ὠχρὰ τῆς ὀδύνης νεκράνθεμα... Εἶναι θολὸν ὁ βίος νᾶμα, βαίνον ἵνα καταποθῇ ὑπὸ ἀχανοῦς γνωφώδους ἀβύσσου; δὲν εἶναι μᾶλλον νᾶμα καλλίρρουν καὶ χρι-

σαυγές ἀντανακλῶν τὰ ἀστερόεντα κάλλη τοῦ οὐρανοῦ καὶ βαίνον ἐν ἀναμιχθῇ μετὰ στυλβόντων γλαυκῶν κυμάτων;...

Ἐρχεται πρῶτα ὅτε τὸ στερέωμα φαιδρῶνει τὸ ἠδύφωτον λυκαυγές καὶ ἐπὶ σύμπασαν τὴν φύσιν ἐπανθεῖ χάρις καὶ μειδιάμα· εἶναι ἡ ἀγνὴ παιδικότης· ἐπέρχεται θαλπνὴ μεσημβρία ὅτε τὸ σπινθηρίζον τοῦ ἡλίου φάος ζωογονεῖ τὰ πεδία τὰ δενδροκόσμητα καὶ ἡ φύσις σφριγᾷ· εἶναι ἡ θαλερὰ νεότης· καὶ ἐπέρχεται δύσις αἰθρία, ὅτε κλιναντος τοῦ ἡλίου, ἡ φύσις περιβαλλομένη ἰδεάζον τι μεγαλεῖον, μειδιᾷ εἰσέτι οἶονεῖ εἰς τὴν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν τῆς ληξάσης εὐδίας ἡμέρας· εἶναι τὸ σεπτὸν γῆρας ὑπὸ τῆς φαιδρᾶς ἀναμνήσεως εὐδαίμονος καὶ ἐναρέτου παρελθόντος καταυγαζόμενον. Πλὴν τί ἂν ἐπὶ σμικρὸν τὸν οὐρανὸν ἐπισκοτίσῃ εὐδιάλυτον νέφαλον συμφορᾶς; ἢ τί ἂν ἐπὶ σμικρὸν τὴν λαμπετόωσαν καλλονὴν τῆς ἡμέρας περικαλύψῃ ὁ σκοτόεις πέπλος τῆς νυκτός; μὴ δὲν θ' ἀνασῶρῃ αὐτὸν τῆς Ἡοῦς ἡ χεὶρ ἢ ροδοδάκτυλος;

Καὶ θλίβων ἐπὶ τοῦ σφριγηλοῦ στήθους τὴν λιγείαν κιθάραν αὐτοῦ ὁ Μυρτίλος ἐμελεψεν, ἄσμα ἀφελές:

Θέλω νὰ ζήσω· ἔχει ὁ βίος
στιγμὰς πικρίας, στιγμὰς ἀγίας·
ἔρχεται ὥρα ὅτ' αἰθνηδίως
οἱ βαθεῖς πόνοι σιγοῦν εὐθύς·
μετὰ χειμῶνας καὶ τρικυμίας
ἀνοιξὶς φθάνει μυριανθίς.

Θέλω νὰ ζήσω... ὦ, ποῖοι πρῶτοι
τὸν κόσμον τοῦτον θάλλοντα κῆπον
ἀνθέων πλήρη καὶ φάους, εἶπον
πικρὰν κοιλάδα τῆς συμφορᾶς;
λοιπὸν τὸ ὄμμα αὐτῶν τυφλώττει
εἰς τὴν ἀκτίνα χρυσοῦς χαρᾶς;

Ἄπόταν λύπη, ὀπόταν κόρος
μ' ἀγκάλας μαύρας σὲ περιβάλλῃ,
προσμειδιώσα ἀπὸ τὸ ὄρος,
ιδέ, προβαίνει μία μορφή·
γελοῦν ἐμπρὸς της τῆς γῆς τὰ κάλλη,
ἀνθεῖ τοῦ ὄρους ἢ κορυφῆ.

Ἐχει τοῦ ἀνθους τὸ θάλλον χρῶμα
καὶ ἀερωδὲς πτερόεν ὄμμα
καὶ κατοπτρίζει τ' ἄγνόν της ὄμμα
τὸν σαφειρωδὴν ὠκεανόν.
«Χαῖρε, σοὶ ψάλλει μὲ στόμ' ἀγγέλων,
»καὶ θ' ἀνατεῖλῃ γελῶν μέλλον
»καθὼς ὁ Φοῖβος ἐπανατέλλων
φαιδρῶνει πάλιν τὸν οὐρανόν!»

Ἡ Ἑλπίς εἶναι!... ἐὰν τὰ βάρη
δεινὰ τοῦ βίου, ἀνθρώπε, θάρρει·
ἀπὸ τῶν ὄμων θὰ σοὶ τὰ ἄρη,
εἰς τὰ πτερά της χρυσοῦ Ἑλπίς·
ἀκτίς τῆς Θεῆας εἶναι Προνοίας,
εἶναι τὸ ἄστρον τῆς διανοίας,
τὸ μάγον χάσμα νέας καρδίας,
ὄλου τοῦ βίου μόνη κρηπίς.

Ἐκεῖ, εἰς τὸν παράδεισον ὅπου ἀγγέλων σμήνη ὑμνοῦν με λύραν ἔνθεον τὸν Πλάστῃν αἰωνίως, καὶ κελαροῦσι τῆς ζωῆς ἢ μαργαρώδης κρήνη, καὶ τῆς Εἰρήνης πνεύουσιν αἱ αὔραι μελιχίως,

Εἰς μίαν ἄκραν γέμουσαν ἀνθέων ἀμαράντων ὅσα ποτίζει τῆς ζωῆς τὸ νᾶμα τὸ ἀείρουον, με ἀπαστράπτουσαν μορφήν, με στέμμα ἀδαμάντων τρεῖς μειδῶσαι θέσιναι τὴν χάριν διασπείρουον.

Δὲν εἶναι ἄγγελοι ἀλλὰ ἀγγέλων ἔχουν σχῆμα· με πρόσταγμα Θεοῦ εἰς γῆν πετώσιν ὡς ἐκεῖνοι εἶναι τὸ βλέμμα των ἀκτίς καὶ ἄσμ', αὐτῶν τὸ ρῆμα· κ' εἶν' ἡ ἐλπίς, ἡ ποίσις κ' ἡ ἐλενημοσύνη.

Ἄσπερον λαμβάνει ὁ σπινθήρ, ὅπου πυκνοῦται ζόφος, ὅπου ἀθῶων στεναγμοὶ εἰς τὸν ἀέρα πνεύουσιν, καθὼς τῶν ἄστρον ἡ ἀκτίς ἐρχόμεναι ἀψόφως γαλήνην καὶ μειδίαμα τοῦ Πλάστου διαχέουον.

Ἦδη τὸ λυκόρως ἤρξατο χρυσοστέφανον τὸν οὐρανόν· πρὶν ἢ σιγήσωσι τοῦ ἔσματος οἱ ὕστατοι τόνοι συνηνώθησαν μετὰ τῆς μελιχρᾶς φωνῆς τῆς ἐν τῷ δρυμῶν ἀφυπνισθείσης φιλομήλας· τὰ τέως ὑπνώτοντα ῥόδα, ραντιζόμενα στοργικῶς διὰ δροσῶδων μαργαριτῶν ὑπὸ τῆς κρινοστεφάνου Ἡοῦς, ἀνήγειραν τὴν καλλίχρουν χάραν καὶ ἐμειδίασαν πρὸς τὸ ἀνατέλλον φῶς.

Μετὰ μικρὸν ὁ Φοῖβος, ὁ φλογοβόλος ἀδαμάντινος κολοσσός, ἤρξατο ραίνων ἐπὶ τὸν χρυσορρόδιον αἰθέρα τὰς θεῖς αὐτοῦ λαμπηδόνας καὶ ὁ ῥαῆξ τοῦ χλοανθοῦς πεδίου ὁ καλλιδίνης ἀντηνάκλα φαιδρῶς τὴν γελδέσαν αἰγλήν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐξεικόνιζεν ἔτι βέων τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὃς οὐχὶ πρὸς τὴν βαθεῖαν ἄβυσσον ἀλλὰ πρὸς τὸν χρυσογλαυκὸν ἀχανῆ ὠκεανὸν τῆς αἰωνιότητος βαίνων, εἰ καὶ ἐπὶ μικρὸν κατοπτρίζει ἔστιν ὁ τε κελαινερῆ τὸν ὀρίζοντα, καταλκμπεται ὁμως καὶ ὑπὸ φαιδρῶν καὶ ἀστραπηβόλων ἀκτίνων χαρᾶς· ναί! διότι τὸ γλυκὺ φῶς εἶναι ἡ συμβολικὴ εἰκὼν αὐτῆς τῆς Θεότητος, τῆς δικαίας καὶ εὐσπλάγγου, ἣτις δὲν ἔθηκεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς ἀνθοκοσμῆτου ταύτης γῆς ἵνα θρηνώμεν ἑσσεῖ, ἀλλὰ προσκαίρως μόνον τὰ δεινὰ ἡμῖν δίδωσιν ἀνεξερευνήτῃ βουλή.

Ἦ νεαρὰ Ἀμαρυλλίς ῥίψασα ἐπὶ τοῦ ἀργυρορρέοντος κύματος ἐν ἔτι βηθῷ καὶ ρεμβῶδες βλέμμα, κατεῖδε τὰ λαμπερὰ τοῦ αἰθέρος ἀπαυγάσματα· τότε ἐπὶ τῶν ὠρῶν τέως παρειῶν αὐτῆς ἀπετυπώθη τῶν ἐγγύς ἀνθούτων ῥόδων τὸ ἀκαίριον ἐρύθημα, καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς κατωπτρίσθη τὸ μειδίαμα τῆς περίξ θαλλούσης φύσεως. Ἐμνήσθη τοῦ παρηγόρου ἔσματος τοῦ ἀφελοῦς μείρακος, καὶ ἀναβλέψασα, εἶδεν ἐν τερπνῇ ἐκστάσει κατερχομένην πρὸς αὐτὴν ἐκ τοῦ ἀπέναντι χλοάζοντος λοφίσκου τὴν οὐρανόπεμπτον ἐκείνην Θεότητα, τὴν γλυκεῖαν καὶ αἰγλήσαν, ἣτις αἶρει ἐπὶ τῶν χρυσῶν αὐτῆς πτερύγων τὰ ἄχθη τῆς ὀδύνης, ἣτις χεῖε γαλήνην καὶ μειδίαμα καὶ ἣτις καλεῖται Ἐλπίς.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ.

Ἔργον σπουδαῖον, καρπὸς μακρᾶς μελέτης τοῦ πρὸς πόνους καρτερικωτάτου καὶ γενναίου καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Πανταζίδου εἶνε ὁ περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις πολιτικῶν ἑταιριῶν λόγος, ὁ ὑπ' αὐτοῦ, ἀναλαμβάνοντος τὴν πρωτανείαν, ἀπαγγελλθεὶς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τῇ 29 νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους. Εἶνε λόγος συνοπτικῶς ἐκτιθεὶς τὰ συμπεράσματα πολυετῶν ζητήσεων, καλλιτέχνημα ἀνδρὸς ἐν ἐπιστήμῃ πεπικνθέντος, πραγματεία, ἐν ἣ ἡ εὐλογιστία ἐπαυθεὶ καὶ ἡ συμμετρία θέλγει. Λυπηρὸν ὅτι τοιαῦτα καλλιτεχνήματα ὀλίγης σήμερον ἀξιοῦνται προσοχῆς, παρ' ἡμῖν τὴν δὲ παρὰ τοῦ δήμου χάριν ἔχουσιν ἔργα καὶ καθ' ὕλην καὶ κατ' εἶδος ἀνάξια λόγου. Θυμασία ὄντως ἡ κριτικωτάτη, εὐκρινεστάτη καὶ συμμετρικωτάτη εἴσθεσις! «Ὅταν πολιτεία τις διέπληται ὑπὸ τῶν ἀρίστων καὶ ἀρμοδιωτάτων νόμων, ἄρχοντες δὲ καὶ ἀρχόμενοι σέβονται τὸ κράτος τῶν νόμων τούτων, καὶ πάντες ὑποτάσσωσι τὰ ἴδια συμφέροντα εἰς τὰ κοινά, ἡ τοιαύτη πολιτεία διάγει βίον ἀκύμαντον καὶ οὐροσφομεῖ πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. Ὅταν δὲ ὑπερφίαλοι φιλαρχαὶ καὶ ἀκόρεστοι νηδοστέλειαι ὠθῶσιν εἰς ὑπερβασίαν τῶν νόμων, θύελλαι καὶ καταγίδες κλυδωνίζουσι τὸ σκάφος τῆς πολιτείας... Αἱ ἑταιρίαι αὐταὶ σκοποῦν μὲν, πολυπλοκίαι δὲ πρόσχημα μόνον ἔχουσι τὴν ἐξ ἰδιωτικῆς γνῶμης καὶ συμπράξεως πολλῶν βελτίωσιν τῶν ἐπιπολιτείας κακῶς ἐχόντων· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νόμος, ὅταν ἡ κοινωνία εἶνε ἠθικῶς ἀνεμεμάτιστος, νοὶ δὲ συνεταιριζόμενοι ἴδια ἐπιδιώκωσι συμφέροντα, ἐπιτείνουσι τὴν διαφθοράν καὶ φέρουσι ἐν ἑαυταῖς οὐλέθρια σπέρματα ἀναποδράστου καταστροφῆς».

Ἐκ τῆς εἰσθέσεως ὁ εὐρυμαθὴς ἐν ἐνεργείᾳ πρῦτανος μεταβαίνων εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ θέματος, αὐτοῦ, ἀνεύρισκει τὰ πρῶτα ἴχνη τῶν ἑταιριῶν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ τέλος τῆς 7ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ὅτε ἐνεφανίσθη ὁ ἐπιχειρήσας νὰ μοναρχήσῃ Κῦλων. Ἐκτοτε, λέγει, ἐπὶ Ἀράκοντος, Σόλωνος, Μεγακλέους τοῦ Ἀλκμαίωνος, Πεισιστράτου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ Κλεισθέους, αἱ πολιτικαὶ ἑταιρίαι τῶν καθαρῶς ἀριστοκρατικῶν καὶ τῶν ὀλιγαρχικῶν οὐ παύονται ἐργαζόμεναι. Ἄλλὰ καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ ὁ ὄργασμός τῶν ἑταιριῶν ἐξακολουθεῖ, χαλαρωθεὶς βραχύν μόνον χρόνον ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ Περικλέους, ἵνα ἀναλάβῃ νέας δυνάμεις ἐπὶ Κλέωνος καὶ Ἀλκιβιάδου καὶ συντελέσῃ εἰς τὴν ἰδρυσιν τῆς ἀρχῆς τῶν τετρακοσίων καὶ εἶτα τῆς τῶν τριάκοντα, τῆς ἐπενεγκούσης τὸν ἀφανισμόν τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ μεγάλου δήμου.

Ἡ ἀφήγησις τῆς δράσεως τῶν ἑταιριῶν τούτων ἐν μέσαις Ἀθήναις καὶ κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα δύο ὄλων αἰῶνων μετὰ τοσαύτης γίνεται ἀφελείας, καὶ χάριτος, ὥστε μόνος ὁ μὴ σπουδαῖος, ὁ ἀγευστος τῶν ἐκ τῆς κριτικῆς ἱστορίας ἡδυτήτων, εἶνε δυνα-